

ORTA KARADENİZ KALKINMA AJANSI CANİK İLÇE RAPORU

Raporu Hazırlayan: Ahmet Arif SARIOĞLU

ŞUBAT 2018

İÇİNDEKİLER

1. İLÇE KÜNYESİ.....	3
2. GİRİŞ	3
3. SOSYAL YAPI.....	3
4. İKTİSADİ YAPI	4
5. ALT YAPI	4
6. OKA FAALİYETLERİNDE İLÇENİN YERİ.....	5
7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME.....	6
8. KAYNAKLAR	6
9. EKLER.....	6

1. İLÇE KÜNYESİ

İLÇE	Canik
BAĞLI OLDUĞU İL	Samsun
NÜFUS (2017)	99.719
YÜZÖLÇÜMÜ ¹	249 km ²
İL MERKEZİNE UZAKLIK	3 km
BELEDİYE SAYISI	1
MAHALLE SAYISI	53

2. GİRİŞ

Klasik tarih Samsun'un MÖ 6. asırda Miletli denizci göçmenler tarafından kurulduğunu ve sonrasında Pers, Pontus ve Bizans hakimiyetine girdiğini gösterir. Şehir Türklerin burayı fethine kadar bir ticaret merkezi olarak yaşamaya devam etti. 1960'lı yıllara kadar Canik Beldesi yerleşim alanı olarak Hasköy, Hacıismail, Teknepınar köylerinden ibaretti. Ordu-Ankara karayolunun geliştirilmesi, küçük sanayi sitelerinin kurulması, Garajlar ve Hal gibi kentsel donatıların yapılması beldede önemli bir hareketlilik oluşturmuş, yerleşim alanlarının hızla büyümesine neden olmuştur. Canik, 5747 Sayılı Kanunla 22 Mart 2008 tarihinde ilçe statüsüne kavuşmuştur.

Canik adı son asırlarda merkezi Samsun olan sancağa verilmiştir. Coğrafi olarak Karadeniz bölgesinin orta kısmına ve bu bölgedeki dağlara atfedilen bir tabirdir. Canik Samsun'un Devgeriş deresiyle Mert Irmağı arasında Karadeniz'den içeri doğru uzanmış bir yerleşim yeridir. İlçenin kuzeyinde Karadeniz, güneyinde Canik Dağları'nın Karadeniz'e doğru uzantısı olan tepeler, batısında Mert Irmağı ve İlkadım İlçesi, doğusunda ise Kutlukent bulunmaktadır. İlçe yerleşim alanları, Mert Irmağının zamanla taşıyıp oluşturduğu alüvyonlu toprakların üzerinde oluşan düz bir alan ile Canik Dağları'nın adeta balkonu gibi şehir merkezi ile Karadeniz'i gözetleyen eğilimli eteklerden oluşmuştur.

3. SOSYAL YAPI

2017 yılı ADNKS sonuçlarına göre ilçe nüfusu nüfusu 99.719'dur. İlçe nüfusu 2008'den bu yana %15,56 oranında artmıştır. Bu artış oranıyla il genelinde Atakum'un ardından ikinci sırada yer almaktadır. Nüfus büyüklüğü açısından İl genelinde 5. sırada, merkez ilçeler arasında ise 3. Sırada yer almaktadır.

İlçede ikamet eden lise ve üstü seviyede mezun oranı ise %25,28 olup Samsun ortalamasının (%30,65) altındadır. Okuma yazma oranı %97'dir. İlçede 62 okulda bulunan toplam 615 derslikte eğitime devam edilmektedir. İlçede hizmet veren öğretmen sayısı 1.107 iken, toplam öğrenci sayısı 18.982'dir.

İlçede 4'ü özel 9 adet lise bulunmakta olup 150 derslikte 3.657 öğrenciye 331 öğretmenle eğitim verilmektedir. İlçede 1'i özel 22 ortaokulda yer alan 191 derslikte 6.392 öğrenciye 457 öğretmenle eğitim verilmektedir. İlçede 1'i özel 22 ilkokulda toplam 259 derslikte 6.331 öğrenci ve 378 öğretmenle eğitime devam edilmektedir. İlçede bulunan 2'si özel 6 anaokulu ve 33 anasınıfında toplam 67 derslikte 1.249 öğrenciye 87 öğretmenle eğitim verilmektedir.

Canik Başarı Üniversitesi binası 19 Mayıs Üniversitesine devredilmiş olup söz konusu binaya Samsun Meslek Yüksekokulunun taşınması planlanmaktadır.

İlçede 1 Toplum Sağlığı Merkezi ve 11 Aile Sağlığı Merkezinde 1 uzman hekim, 6 pratisyen hekim, 28 aile hekimi, 29 yardımcı sağlık personeli ve 27 aile sağlığı elemanı hizmet vermektedir. İlçede bulunan cezaevi ve huzurevinde yerinde sağlık hizmeti ve 25 kırsal mahalleye mobil sağlık hizmeti sağlanmaktadır. İlçede doğurganlık hızı binde 57,5, ölü doğum hızı ise binde 8,6'dır. İlçede

23 eczane ve 4 optisyen bulunmaktadır. İlçede ayrıca Özel Medicana Hastanesi ve Özel Romatem Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi hizmet vermektedir.

4. İKTİSADİ YAPI

Canik İlçesinin canlı bir ticaret ve sanayi hayatı bulunmaktadır. İlçede kayıtlı 300 Anonim/ Limited Şirket ve 1.029 şahıs firması bulunmaktadır. Öne çıkan sektörler tekstil, gıda imalatı ve ticareti, inşaat, mobilya imalatı ve motor tamiratıdır. Bu işletmelerde yaklaşık 12 bin kişiye istihdam sağlanmaktadır. Anemon, Kuloğlu ve Panorama otelleri ilçede bulunan konaklama tesisleridir. Piazza AVM ve Lovelet AVM ilçenin ticaret hayatı açısından önemli tesislerdir.

İlçede Samsun Merkez KSS ve Gülsan KSS bulunmaktadır. Samsun Merkez KSS'de 820 dolu işyeri, 2.500 çalışan mevcutken boş işyeri bulunmamaktadır. Gülsan KSS'de 2017 yılı verilerine göre 1.750 dolu işyeri ve yaklaşık 7.000 çalışan bulunmaktadır. Samsun'un işyeri ve istihdam açısından en büyüğü olan Gülsan KSS'de boş işyeri bulunmamaktadır. İmarsız bir bölgede bulunan Gülsan Sanayi Sitesi'nin kamulaştırılarak imarlı bir bölgeye taşınması yönünde çalışmalar uzun süredir devam etmektedir. Kamulaştırma sürecine başlanmış olup bazı parsellere ilişkin yargı süreci devam etmektedir. Gülsan Sanayi sitesinin yeni yeri için Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından 3 ayrı noktada yer tespiti yapılmış olup altyapı hazırlıklarına başlanmıştır. 225 dönüm arazi üzerine kurulu olan Gülsan Sanayi Sitesi'ni Derecik mahallesinde 60 dönüm, Toybelen mahallesinde 60 dönüm ve Badırlı mahallesinde de 40 dönüm olmak üzere toplam 3 alanda 160 dönümlük yere taşınması için hazırlıklar devam etmektedir.

İlçede kayıtlı çiftçi sayısı 2.015'tir. Tarım alanı 11.335 ha (%42,8), mera alanı 1.194 ha (%4,5), tarım dışı arazi 1.501 ha (%5,6), orman alanı 10.750 ha (%41) ve yerleşim alanı 2.900

ha (%11)'dir. Tarımsal alanın %22'sinde buğday, %20'sinde fındık, %12'sinde mısır ve %18'sinde yem bitkileri yetiştirilmektedir. Bunlar dışında şeftali, nektarin, kiraz, fasulye, ceviz ve patates ilçede yetiştirilen diğer tarımsal ürünlerdir.

İlçede 10.700 adet büyükbaş hayvan, 7.000 adet küçükbaş hayvan yetiştirilmektedir. İlçede 32 adet arıcılık ve 1 adet kanatlı hayvancılık işletmesi bulunmaktadır. İlçede Çınarlı Beldesi ve Eğecili Köyü Su Ürünleri Kooperatifi faal durumdadır.

2016 yılında toplam 5,2 milyon tarımsal destekleme yapılmıştır. SYDV, Büyükşehir Belediyesi, vb. fonlardan 877 çiftçi yararlanarak yaklaşık 235.000 TL destek alınmıştır. Genç Çiftçi projesi kapsamında ise çiftçilere 300.000 TL destek sağlanmıştır.

5. ALT YAPI

-Canik İlçesi Samsun Merkez'de bulunduğu ulaşım ile ilgili nitelik sıkıntısı çekmemektedir. Ulaşım ağında 82 yerleşim yerine bağlı 128 km asfalt yol ve 48 yerleşim yerine bağlı 200 km stabilize yol bulunmaktadır. Ağ dışında bulunan yollar 545 km'dir. İlçe genelinde içme suyu yeterli olup yalnızca İmamlar, Düzardıç, Uluçayır mahallelerinde içme suyu sıkıntısı yaşanmaktadır. İlçe merkezi haricinde kanalizasyon bulunmazken, tüm yerleşim yerlerinde elektrik altyapısı mevcuttur.

-Canik ilçesi önemli turistik ve rekreasyonel alanlara sahiptir. Samsun'un en gözde spor tesisi olan Samsun Sukay Kablo Su Kayak Merkezi 2011 yılında hizmete açılmıştır. Karadenizin ilk su kayak tesisi olan Samsun SUKAY, aynı zamanda Türkiye'nin deniz üzerine yapılan ilk kablo su kayağı merkezi olma özelliğini taşımaktadır. Samsun Büyükşehir Belediyesine ait olan tesis; su kayağı eğitim parkuru, plajı, kamp yapmak isteyenler için 25 karavan kapasiteli Karavan Parkı, izleme platformları, kafeleri, plaj

voleybol sahası ile bir yaşam merkezi haline gelmiştir.

-Mavi Işıklar Projesi Engelliler Eğitim Dinlenme Rehabilitasyon Merkezi, engellilerin sosyalleşebilmeleri ve engel türlerine yönelik özel eğitimler alabilmeleri amacıyla 2013 yılında Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından hayata geçirilmiştir. Merkezde engellilere yalnız ya da yakınlarıyla konaklama imkanı sunulmaktadır.

-Atatürk'ün 18 arkadaşı ile birlikte Samsun'a geldiği ve Milli Mücadele'nin başlamasına neden olan Bandırma Vapuru'nun birebir ölçülerdeki kopyası Samsun'da Doğu Park Sahiline yapılmış ve müze olarak ziyarete açılmıştır. Geniş bir tören alanı, aslanlı yol ve Milli Mücadele'yi tanımlayan rölyeflerin bulunduğu 70 m. uzunluğunda bir duvar, yedi figürlü bir anıt bulunmaktadır.

-Samsun'un deniz kıyısı ile karayolu arasında, şehrin doğusunda kalan bölge düzenlenerek buraya Doğu Park adı verilmiştir. Dinlenme, oyun ve spor alanlarıyla desteklenen alanda, küçük çiçekli bahçeler oluşturulmuştur. Samsunpor Tesisleri ve amfi tiyatronun bulunduğu bölgede yürüyüş ve koşu parkurları da mevcuttur.

-Toptepe'de yemyeşil orman içinde yer alan Meşe Tesisleri ziyaretçilere eşsiz bir Samsun manzarası sunmaktadır.

-Şehir Merkezine oldukça yakın mesafede yer alan Gölalan Şelalesine, Canik sırtlarında eski Samsun-Kavak karayolu üzerinden ulaşılabilir. Çevresindeki yemyeşil doğa ve meyve ağaçları ile Gölalan Şelaleleri Samsun'un eşsiz gezi ve piknik alanlarındandır.

-Canik Belediyesine ait Kültür Merkezi 600 kişilik konferans salonu, 850 kişilik 2 düğün salonu ve 4 sinema salonuyla sosyal etkinliklere imkan sağlamaktadır. İlçede 5 adet oyun parkı 42 adet çocuk parkı mevcuttur.

-Canik Belediyesi Canlı Hayvan Pazarı 2017 yılında hizmete açılmıştır. Dereler

Mahallesi'nde 10 dönümlük alana kapalı ve açık bölümlerle inşa edilen 10 bin hayvan kapasiteli pazarda, mescit, kafe, adak alanı, veteriner hizmetleri ve duş gibi hizmetler sunulmaktadır. Tesisin her çarşamba üreticisiyle tüketicisiyi bir araya getirecek borsa haline gelmesi hedeflenmiştir.

Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü Canik'te bulunan merkezinde hizmet vermektedir. İlçede bulunan spor tesisleri şunlardır; 19 Mayıs Stadyumu, Atatürk Spor Salonu, 19 Mayıs Yüzme Havuzu, Yaşar Doğu Güreş Salonu, 5 adet futbol sahası, 2 adet kapalı ve 1 adet açık tenis kortu, okçuluk-atıcılık-atletizm-boks-masa tenisi-jimnastik-halk oyunları salonları, 2 adet tırmanma duvarı ve yatılı olimpik sporcu takip merkezi.

6. OKA FAALİYETLERİNDE İLÇENİN YERİ

Ajansın uyguladığı KOBİ'lere yönelik mali destek programları kapsamında ilçede toplam 3 işletme desteklenmiştir. Bu işletmelere verilen toplam 420 bin TL hibe ile beraber 868 bin TL yatırım harekete geçirilmiştir. 2010 KÖA Mali Destek Programı kapsamında "Samsun Engelliler Eğitim-Dinlenme Kampı ve Plajı Projesi (Mavi Işıklar Kampı)" ve 2013 KÖA Mali Destek Programı kapsamında "Eğitim Engelsizdir Projesi" ilçede Ajans desteğiyle gerçekleştirilen kamusal altyapı projeleridir. Bu projelere 869 bin TL destek sağlanarak 2,9 milyon TL yatırım gerçekleştirilmiştir. Bunlar dışında il merkezinde gerçekleştirilen diğer 4 projenin bazı faaliyetleri de Canik'te gerçekleştirilmiştir. Doğrudan Faaliyet Desteği kapsamında Samsun il merkezine ilişkin birçok projenin yanında Canik ilçesinde bulunan Samsun Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü tarafından yürütülen "2017 Samsun Deaflympics İşitme Engelliler Olimpiyatları İşaret Dili Eğitim Müfredatı Projesi" desteklenerek 54.217 TL hibe verilmiştir. Teknik Destek Programı kapsamında Türkiye İstatistik Kurumu Samsun Bölge Müdürlüğü, Canik İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık

Müdürlüğü, Samsun Orman İşletme Müdürlüğü ve Canik Belediye Başkanlığına yönelik toplamda 6 eğitim desteklenmiş. Bu eğitimlere 167 personel katılmıştır. Ajans tarafından 4 projede 29.173 TL'lik satınalma yapılmış, 2 projede ise eğitimler Ajans personeli tarafından verilmiştir. İlçe sınırları içerisinde henüz güdümlü proje desteği verilmemiştir.

Yeşilirmak Havzası Bölgesel Gelişme Ana Planında Canik ilçesiyle ilişkisi bulunan projeler şunlardır;

1.2.1.3 Samsun Kentinin Deniz ile İlişkisinin Güçlendirilmesi

4.2.1.1 Canik Dağları eko-sisteminin incelenmesi

7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

İlçe, 2004 yılında DPT tarafından Türkiye genelinde yapılan İlçe SEGE çalışmasında 872 ilçe arasında 25. Sıra ve 2. derecede yer alan Samsun Merkez ilçelerinden biridir. 2014 yılında OKA tarafından TR83 Bölgesindeki 50 ilçe için yapılan SEGE çalışmasına göre ise 8. Sırada ve 5 derece arasında 2. derecede gelişmiş ilçeler arasındadır.

İlçenin gelişimi açısından önem arz eden projelerin bazıları şunlardır;

-Kentsel Dönüşüm projeleri kapsamında Gülsan sanayi sitesinin imarlı ve planlı bir alana taşınması sonrasında, bu alanın Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından kültürel, sosyal ve dini tesislerle donatılması hedeflenmektedir. 130 bin m² alanın içerisinde muhtemelen 35 bin m² bir külliye, büyük bir mabed ve bu mabedin etrafında bir külliye olması gereken kültür sitelerinin yer alması planlanmaktadır.

-Samsun'un en önemli mekanlarından Toptepe Tümülsü'nün Canik Belediyesi'nin 15 Temmuz Şehitler Tepesi projesiyle kültür ve sosyal parka dönüştürülmesi hedeflenmektedir.

İlçenin turistik değerini artıracak tesiste kral mezarlığı, müze, ahşap yürüyüş yolları, şehitler anıtı, kafe, meydan ve çevre düzenlemeleri yer alacaktır.

-Mevlana Eğitim, Kültür ve Yaşam Kampüsü içerisinde Canik Belediyesi tarafından yapılan Samsun Oyuncak Müzesi çalışmalarında son aşamaya gelinmiştir. Karadeniz'de ilk ve tek olan müzenin iç dekorasyon çalışmaları biterken, müze tamamlandığında büyüklerin nostalji, küçüklerin ise eğlenceli saatler geçirebileceği bir mekan olması hedeflenmiştir. Geçmişten günümüze oyuncakların yer alacağı müze kapsamında bir de oyuncak üretim atölyesi kurulacak.

-Canik Belediyesi tarafından yürütülen bir diğer önemli proje olan Meşe Orman Park Projesiyle şehir hayatında doğa ile pek buluşma imkanı bulamayan insanların şehir gürültüsünden uzak, doğa ile içiçe bir ortama kavuşması hedeflenmektedir. Samsun'a nefes aldırarak olan projenin içerisinde hanım konağı, kafeterya, yürüyüş yolları, açık nikah alanı, restoran, sosyal donatı alanı, çocuk oyun alanı, dürbün kafe, büfe, macera parkuru ve nikah alanı bulunacak.

8. KAYNAKLAR

Canik İlçe Brifingi

TÜİK verileri

Güncel İlçe haberleri

OKA Proje Veritabanı

Samsun TSO İktisadi Raporu 2017,

OKA Canik İlçe Raporu 2013

9. EKLER

İletişim Bilgileri Listesi

Canik Kaymakamlığı

www.canik.gov.tr

T: 0 362 238 00 02

OKA

ORDU KALKINMA AJANSI
ORDU BLACK SEA DEVELOPMENT AGENCY

F: 0 362 238 00 05

Canik Belediyesi

<http://www.canik.bel.tr/>

bilgi@canik.bel.tr

T: 444 55 90

F: 0 362 238 84 30